Rakennus- ja ympäristölupalautakunta Päätöspäivämäärä 10.11.2026

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.11.2026

Määräys öljyvahingon kunnostuksesta ja uhkasakon asettaminen

3998/11.03.01.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

ympäristönsuojelutarkastaja Aleksi Hattunen, p. 044 483 0054

Päätös

Esittelijä

rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
1. määrää [redacted] poistamaan kiinteistöllä [redacted] sijaitsevan pellon öljyvahinkopaikalta sekä [redacted] maa-aines, jonka öljypitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 annetun kynnysarvon (300 mg/kg) 31.1.2027 mennessä. Maaperän öljypitoisuus [redacted] liittymässä tulee tarkistaa ja öljyinen maa-aines poistaa tässä annetuilla periaatteilla.

Maanäytetulosten perusteella kunnostettavia alueita ovat pelto, [redacted] ja hallin edusta. Mikäli öljyisen maa-aineksen poistamisen jälkeen kohteeseen jää kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia, tulee siihen olla maanomistajan suostumus sekä

pitoisuuksista tulee laatia pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi. Öljyinen maa-aines tulee toimittaa laitokseen, jolla on lupa vastaanottaa ja käsitellä kyseessä olevaa jätettä. Kuljetus tulee tehdä jätehuoltorekisteriin merkatun kuljettajan toimesta.

Öljyinen maa-aines tulee poistaa ympäristöasiantuntijan valvonnassa ja kunnostustoimenpiteiden riittävyys tulee varmistaa ympäristöasiantuntijan ottamien jäännöspitoisuusnäytteiden avulla. Ympäristöasiantuntijalla tulee olla kokemusta öljyvahinkojen / maaperän pilaantuneisuuden arvioinnista ja näytteenotosta. Tarvittavat näytteet tulee analysoida akkreditoidussa laboratoriossa. Tehdyt toimenpiteet tulee koostaa toimenpideraporttiin ympäristöasiantuntijan toimesta.

2. asettaa edellä kohdassa 1 mainitun velvoitteen tehosteeksi viidentuhannen (5 000) euron suuruisen uhkasakon siltä varalta, että määräystä ei noudateta.

3. tekee asiasta ilmoituksen Maanmittauslaitokselle, jotta päävelvoitetta koskeva merkintä voidaan tehdä kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

4. velvoittaa kiinteistönomistajan uhkasakkolain 18 §:n mukaisesti kiinteistön käyttöoikeutta luovuttaessaan ilmoittamaan luovutuksen saajalle velvoitteesta ja uhasta. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuin maininnoin tai muutoin todisteellisesti. Kiinteistön omistajan tulee ilmoittaa Lahden rakennus- ja ympäristövalvonnalle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden ympäristöpalveluiden toimesta on annettu kehotus kunnostaa öljyvahingon seurauksena maahan päässyt öljy määräaikaan mennessä. Koska kehotuksen mukaista kunnostusta ei ole tehty, ryhdytään hallinnollisiin pakkotoimenpiteisiin. Päätösehdotuksen mukaan vahingon aiheuttajan on poistettava vahinkoalueelta

maa-aines, jonka öljyhiilivetypitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 annetun kynnysarvon (300 mg/kg) 5 000 euron sakon uhalla.

Velvoitettava

Vahingon aiheuttaja: [redacted]

Kohde: [redacted]

Käsittelyvaiheet

Lahdessa [redacted] tapahtui öljyvahinko 8.7.2026 kaivinkoneen hydrauliletkun rikkoutumisen seurauksena. Kaivinkoneen hydrauliletku rikkoutui [redacted] varrella sijaitsevalla pellolla ja hydrauliöljyä valuttava kaivinkone ajettiin [redacted] pitkin läheisen huoltohallin pihaan. Päijät-Hämeen pelastuslaitos teki kohteessa ensitorjuntatyöt ja ilmoitti öljyvahingosta Lahden ympäristöpalveluille.

Lahden ympäristöpalvelut teki kohteeseen tarkastuksen 9.7.2026 ja kehotti [redacted] selvittämään hydrauliöljyvahingon laajuuden ja poistamaan öljyyntyneen maa-aineksen sekä kasvillisuuden 29.7.2026 mennessä.

[redacted] oli lanannut [redacted] pintaa ja kasannut sen huoltohallin pihalle. Lanattu maa, imeytyspuru ja poistettu öljyinen kasvillisuus toimitettiin Kujalan jätekeskukseen. Lahden ympäristöpalveluille toimitetun kuitin mukaisesti kiinteää öljyistä jätettä oli toimitettu jätekeskukseen yhteensä 84 kg.

Kohteen maaperän ja veden öljypitoisuuksia oli tutkittu AFRY:n toimesta heinäkuussa 2026. Vesinäytteissä todettiin verrattain matala öljyhiilivetyjen pitoisuus. Pellolta, tieltä ja hallin piha-alueelta todettiin selkeästi valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 annetun kynnysarvon ylittäviä öljyhiilivetyjen pitoisuuksia.

Ympäristöpalvelut teki 4.8.2026 toisen tarkastuksen kohteessa selvittääkseen kohteessa tehtyjä toimenpiteitä ja tilannetta. Tarkastuksella todettiin, ettei öljyisen maa-aineksen poistoa aloitettu riittävässä mittakaavassa tai ympäristöasiantuntijan

valvonnassa. Ympäristöpalvelut kehotti [redacted] poistamaan maa-aineksen, jonka öljypitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 annetun kynnysarvon, tarkastamaan maaperän öljypitoisuuden [redacted] liittymässä ja tekemään edellä mainitut toimenpiteet ympäristöasiantuntijan valvonnassa sekä koostamaan tehdyt toimenpiteet raporttiin.

Lahden ympäristöpalvelut teki kohteessa tarkastuksen 10.9.2026. Tarkastuksella todettiin, ettei kohteesta ole poistettu kehotuksen tarkoittamassa laajuudessa öljyistä maa-ainesta ja poistamista ei ole tehty ympäristöasiantuntijan valvonnassa. [redacted] mukaan öljyistä ainesta oli toimitettu Kujalan jätekeskukseen yhteensä 150 kg.

Kuuleminen

Koska annettua kehotusta ei ole määräaikaan mennessä noudatettu, on asiassa aloitettu hallinnolliset pakkotoimenpiteet. Määräyksen tehostamiseksi esitetään uhkasakon asettamista. Ennen uhkasakon asettamista vahingon aiheuttajalle on lähetetty selityspyyntö (kuulemiskirje) 6.10.2026 liittyen pakkokeinojen käyttämiseen.

Vahingon aiheuttaja ei ole antanut selitystä.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus *(maaperän pilaamiskielto)*.

Ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaan valvontaviranomainen voi:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta;

3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 184 § mukaan viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Pelastuslain (379/2011) 111 a §:n mukaan jälkitorjuntaa johtaa asianomaisen kunnan määräämä viranomainen.

Öljyvahingon jälkitorjuntana tehtävän kunnostuksen tavoitetasoksi on määritetty valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 öljyhiilivedyille annetun kynnysarvo (300 mg/kg), koska öljyvahinkojen jälkitorjunnan periaatteena on palauttaa maaperä vahinkoa edeltäneeseen tilaan ja asetuksen kynnysarvo on alin herätearvo, jonka alittuessa maaperää voidaan pitää pilaantumattomana.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta katsoo, että uhkasakon asettaminen määräyksen tehostamiseksi on tarpeen, koska toimenpiteisiin velvoitettu ei ole korjannut lainvastaista menettelyään kehotuksista huolimatta. Uhkasakon asettamista ei voida pitää ilmeisen tarpeettomana.

Uhkasakkolain (1113/1990) 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen

tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava.

Uhkasakkolain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Päätöksen täytäntöönpano

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16 §, 17 §, 133–135 §, 172–175 §, 184–185 §, 209 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007): 2–5 §

Jätelaki (646/2011): 13 §, 29 §, 121 §, 122 §, 123 §

Hallintolaki (646/2011): 32–34 §, 36 §

Uhkasakkolaki (1113/1990): 6–8 §, 18–19 §, 22–24 §

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote:

- [redacted] todisteellinen tiedoksianto saantitodistuksin
- kiinteistönomistajat:

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta Päätöspäivämäärä 10.11.2026

[redacted]

Lainvoimainen ote:

Maanmittauslaitos / Kirjaamo